

BÁO CÁO

Thẩm tra Ban Kinh tế - Ngân sách HĐND tỉnh về tình hình thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế năm 2020, kế hoạch phát triển kinh tế năm 2021

Qua xem xét Báo cáo số 200/BC-UBND ngày 30/11/2020 của UBND tỉnh về tình hình thực hiện nhiệm vụ kinh tế năm 2020, kế hoạch phát triển kinh tế năm 2021 và kết quả giám sát các địa phương, đơn vị, Ban Kinh tế - Ngân sách HĐND tỉnh cơ bản thống nhất với báo cáo của UBND tỉnh trình tại kỳ họp và báo cáo HĐND tỉnh một số nội dung sau:

1. Tình hình thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế năm 2020

Năm 2020, mặc dù đối diện với những khó khăn, thách thức, nhưng với sự lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành quyết liệt của UBND tỉnh, sự vào cuộc, nỗ lực của các cấp, các ngành, cộng đồng doanh nghiệp và Nhân dân, tỉnh ta đã từng bước vượt qua trở ngại, đạt được những kết quả đáng ghi nhận, đã kiểm soát tốt dịch bệnh; kịp thời khắc phục khó khăn, thiệt hại sau thiên tai, bão, lũ; ngành nông, lâm, thủy sản tiếp tục duy trì mức tăng trưởng ổn định, nhiều cơ chế, chính sách được ban hành, đảm bảo an sinh xã hội; chủ động cắt giảm dự toán chi thường xuyên, điều chỉnh kế hoạch vốn đầu tư công phù hợp với tình hình thu ngân sách trên địa bàn; nhiều công trình quan trọng hoàn thành đưa vào sử dụng, chào mừng Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ XXII; xây dựng xã đạt chuẩn nông thôn mới đạt chỉ tiêu đề ra. Điều đáng quan tâm, tình hình kinh tế những tháng cuối năm đã có dấu hiệu khởi sắc, một số ngành, lĩnh vực bắt đầu có dấu hiệu phục hồi mức tăng trưởng. Ban Kinh tế - Ngân sách HĐND tỉnh cơ bản thống nhất với nhận định, đánh giá của UBND tỉnh, đồng thời đề cập một số vấn đề quan tâm sau:

- Tốc độ tăng trưởng GRDP dự kiến bằng 95,5% so với năm 2019; thu ngân sách trên địa bàn, thu nội địa chưa đạt so với dự toán¹. Tỷ lệ vốn đầu tư/GRDP đạt so với kế hoạch, tuy nhiên tổng vốn đầu tư trên địa bàn chưa đạt kế hoạch, mới đạt 30.602/33.000 tỷ đồng, giảm 5,5% so với cùng kỳ².

- Ngành công nghiệp, dịch vụ bị ảnh hưởng nặng nề bởi đại dịch, nhiều doanh nghiệp hoạt động cầm chừng hoặc ngưng trệ³, khó khăn trong sản xuất và tiêu thụ sản phẩm; số lượng doanh nghiệp thành lập mới giảm⁴; lượng khách tham quan, lưu trú giảm sâu so với cùng kỳ, lao động thiếu, mất việc làm, giảm sâu thu nhập.

¹ Thu nội địa dự kiến chỉ đạt khoảng 76,4% dự toán năm 2020

² Tổng vốn đầu tư toàn xã hội năm 2019 là 32.391 tỷ đồng

³ 109 doanh nghiệp giải thể; số thông báo ngừng hoạt động là 483 doanh nghiệp, tăng 34,%% so với cùng kỳ

⁴ Số doanh nghiệp đăng ký thành lập mới 1.150 doanh nghiệp, bằng 85,8% số doanh nghiệp thành lập mới năm 2019

- Ngành nông, lâm nghiệp chịu tác động nặng nề bởi các đợt bão, lũ trong những tháng gần đây, kinh tế vườn, rừng bị thiệt hại khá nghiêm trọng ở nhiều địa phương, nhiều diện tích cây trồng bị ngã đổ, trong đó đáng quan tâm là cây cao su. Tái cơ cấu ngành nông nghiệp, tích tụ đất đai, hợp tác liên kết, tổ chức lại sản xuất chưa được quan tâm đúng mức, gặp nhiều khó khăn. Doanh nghiệp đầu tư vào lĩnh vực nông nghiệp và nông thôn vẫn còn hạn chế, chưa tạo sức đột phá trong ứng dụng công nghệ cao trong nuôi trồng, sản xuất, chế biến sản phẩm. Sản xuất nông sản an toàn, có thể truy xuất nguồn gốc còn ít, sức cạnh tranh sản phẩm trên thị trường còn hạn chế, chưa đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của người tiêu dùng.

- Giải ngân vốn đầu tư xây dựng được tập trung chỉ đạo quyết liệt trong điều kiện phải cắt giảm, giãn kế hoạch vốn, tuy nhiên tỷ lệ giải ngân vốn đầu tư vẫn chưa đạt được theo yêu cầu⁵, chưa có chuyển biến đáng kể. Một số đơn vị, địa phương cho rằng, nguyên nhân chủ yếu là việc phân cấp đầu tư chưa triệt để; việc cho ý kiến, thẩm định của một số sở chuyên ngành còn khó khăn, thẩm định không đầy đủ, nhiều lần, mất thời gian trong công tác chuẩn bị các thủ tục đầu tư.

- Công tác chỉ đạo quản lý các dự án đô thị, nhà ở được quan tâm, tập trung rà soát, giải quyết hoàn chỉnh hồ sơ, thủ tục đầu tư tại khu đô thị mới Điện Nam – Điện Ngọc. Tuy nhiên, việc đầu tư hoàn chỉnh một số hạng mục công trình một số khu tái định cư cho các dự án trọng điểm còn rất chậm, nhất là các dự án vùng Đông của tỉnh. Quá trình thực thi chính sách bồi thường, hỗ trợ và tái định cư trong một số trường hợp chưa tuân thủ quy trình, còn sai phạm và thiếu minh bạch. Cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất tại một số dự án khu đô thị, khu tái định cư còn chậm, đang gặp nhiều khó khăn, vướng mắc do xác lập hồ sơ không đầy đủ theo quy định, nhất là liên quan đến việc xác định tiền thu sử dụng đất. Qua giám sát, có địa phương cho rằng, công tác nghiệm thu một số dự án khu dân cư còn thiếu chặt chẽ, dự án chưa đảm bảo đấu nối hạ tầng kỹ thuật, chưa đầu tư hoàn chỉnh các hạng mục theo thiết kế nhưng vẫn được nghiệm thu, cấp quyền sử dụng đất, ảnh hưởng đến quyền lợi của người dân trong khu vực dự án.

- Công tác quản lý tài nguyên khoáng sản hiệu quả chưa cao. Tình trạng khai thác khoáng sản trái phép vẫn diễn ra tại một số địa phương. Một số doanh nghiệp được cấp phép hoạt động nhưng khai thác không đúng thiết kế, khai thác ngoài phạm vi được cấp phép, không đảm bảo công tác bảo vệ môi trường theo hồ sơ được duyệt; chậm trễ trong việc hoàn tất các nghĩa vụ tài chính, thực hiện hoàn thổ, cải tạo, phục hồi môi trường sau khi hết hạn giấy phép. Đến nay, tỉnh vẫn chưa thành lập Quỹ bảo vệ môi trường rừng đã gây ra khó khăn cho doanh nghiệp phải nộp ký Quỹ bảo vệ môi trường Việt Nam. Việc triển khai thực hiện Nghị quyết số 01/2020/NQ-HĐND của HĐND tỉnh về cơ chế khuyến khích đầu tư, hỗ trợ khu xử lý chất thải rắn sinh hoạt tập trung đã có kết quả bước đầu, tuy nhiên, công tác xúc tiến, lựa chọn nhà đầu tư tại một số địa phương còn khó khăn liên quan đến lựa chọn công nghệ xử lý và cơ chế thu gom, vận chuyển, xử lý rác.

⁵ Tính đến 15/11/2020, tỷ lệ giải ngân đạt 54,2%.

2. Kế hoạch phát triển kinh tế năm 2021

Năm 2021, là năm đầu thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XXII và kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 05 năm, giai đoạn 2021-2025. Trong bối cảnh tình hình quốc tế, trong nước dự báo có những thời cơ, thuận lợi và khó khăn, thách thức đan xen, tiếp tục tác động đến kinh tế thế giới và nước ta; thiên tai, bão lũ, biến đổi khí hậu diễn biến bất thường và ngày càng cực đoan, đây là những yếu tố tác động lớn đến thực hiện các mục tiêu tăng trưởng. Điều đó, đòi hỏi sự nỗ lực rất lớn của các cấp, các ngành, cộng đồng doanh nghiệp và Nhân dân trong tỉnh vượt qua mọi khó khăn, thách thức, phấn đấu hoàn thành các chỉ tiêu, kế hoạch đề ra năm 2021. Ban Kinh tế - Ngân sách HĐND tỉnh cơ bản thống nhất với các nhiệm vụ, chỉ tiêu tăng trưởng về kinh tế, môi trường theo đề nghị của UBND tỉnh. Ngoài những giải pháp UBND tỉnh đã đề cập, Ban Kinh tế - Ngân sách HĐND tỉnh đề nghị cần quan tâm một số nội dung sau:

- Đẩy mạnh cơ cấu lại nền kinh tế gắn với đổi mới mô hình tăng trưởng, nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả, tăng khả năng thích ứng và sức cạnh tranh của nền kinh tế dựa trên nền tảng của khoa học công nghệ và đổi mới sáng tạo gắn với nguồn nhân lực chất lượng cao. Chuyển dịch mạnh cơ cấu công nghiệp theo hướng tăng tỷ trọng các ngành chế biến, chế tạo và giảm tỷ trọng gia công, lắp ráp; đồng thời ưu tiên phát triển công nghiệp hỗ trợ phục vụ các ngành công nghiệp chủ lực, nâng cao khả năng tham gia chuỗi giá trị và mạng lưới sản xuất toàn cầu.

- Cải thiện mạnh mẽ môi trường đầu tư, kinh doanh, thông thoáng, thuận lợi; tạo sự đột phá thu hút các nguồn nguồn lực ngoài khu vực nhà nước, tận dụng cơ hội dịch chuyển dòng vốn đầu tư quốc tế; chủ động tạo quỹ đất sạch để thu hút các nhà đầu tư chiến lược. Trong đó, phát huy hiệu quả các quỹ tài chính ngoài ngân sách nhà nước, nhất là Quỹ phát triển đất, tạo mọi điều kiện để các địa phương ứng vốn, tạo mặt bằng sạch nhằm thu hút đầu tư, phục vụ các dự án phát triển kinh tế - xã hội. Thúc đẩy phát triển kinh tế tư nhân, kinh tế tập thể, hợp tác xã, hộ kinh doanh cá thể. Đầu tư hoàn thiện một số khu, cụm công nghiệp và phát triển các khu công nghiệp mới.

- Tổ chức gỡ gỡ, đối thoại doanh nghiệp, kịp thời tháo gỡ khó khăn, vướng mắc trong hoạt động đầu tư và sản xuất kinh doanh; hỗ trợ cung cấp thông tin, đào tạo lao động và tiếp cận các nguồn vốn vay, mặt bằng sạch; hỗ trợ mở rộng phát triển thị trường nội địa, thị trường xuất khẩu; thành lập mới doanh nghiệp và hợp tác xã.

- Tiếp tục phát triển du lịch, tăng cường công tác quảng bá, xúc tiến du lịch; nâng cao chất lượng các dịch vụ và đội ngũ làm công tác du lịch; đa dạng hóa các sản phẩm du lịch; mở rộng phát triển các chuỗi liên kết du lịch trong nước và quốc tế; chuẩn bị tốt các điều kiện để đón khách du lịch sau khi kiểm soát được dịch bệnh. Rà soát, nghiên cứu các mô hình phát triển du lịch hiệu quả phía Tây của tỉnh, cùng với cơ chế hỗ trợ đầu tư phù hợp.

- Trong tình hình nguồn vốn đầu tư công của tỉnh còn hạn chế, trên cơ sở quy định phân cấp nhiệm vụ chi đầu tư phát triển giữa cấp tỉnh và cấp huyện, đề

ngộ UBND tỉnh tập trung rà soát, phân cấp triệt để trong quản lý đầu tư, giao về cho cấp huyện chịu trách nhiệm thẩm định, quyết định chủ trương, quyết định dự án đầu tư đối với công trình, dự án cấp huyện quản lý. Đồng thời, rà soát thủ tục giải quyết hồ sơ tại một số sở chuyên ngành, khắc phục những tồn tại, hạn chế trong thời gian qua, đảm bảo mục tiêu đẩy nhanh giải ngân nguồn vốn đầu tư công, góp phần thúc đẩy tăng trưởng kinh tế. Có chế tài và kịp thời xử lý nghiêm các tập thể, cá nhân và chủ đầu tư khi để xảy ra sai phạm, chậm giải quyết hồ sơ, giải ngân vốn đầu tư.

- Chú trọng công tác quy hoạch và quản lý quy hoạch; sử dụng hiệu quả các nguồn vốn đầu tư, thẩm định chặt chẽ danh mục dự án, hạng mục công trình khi bổ sung vào kế hoạch đầu tư công trung hạn giai đoạn 2021-2025, nhất là đối với dự án sử dụng vốn ODA, vốn vay ưu đãi nước ngoài, đảm bảo đầu tư tập trung, trọng tâm, trọng điểm, ưu tiên cho các dự án quan trọng, có sức lan tỏa, tạo động lực thu hút các dự án khác, thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội.

- Tiếp tục chỉ đạo sớm khắc phục thiệt hại sau thiên tai, bão lũ ổn định sản xuất và đời sống của nhân dân; lưu ý phương án thiết kế công trình, dự án phù hợp ở vùng trũng, vùng có nguy cơ sạt lở; sớm ban hành cơ chế hỗ trợ phát triển kinh tế vườn, kinh tế trang trại. Tăng cường công tác dự báo, chủ động xây dựng phương án ứng phó với những diễn biến thời tiết cực đoan, biến đổi khí hậu.

- Thực hiện hiệu quả Chương trình mục tiêu quốc gia về xây dựng nông thôn mới đi vào thực chất; tập trung xây dựng khu dân cư nông thôn mới kiểu mẫu. Tham mưu ban hành cơ chế, định mức hỗ trợ xây dựng huyện nông thôn mới. Đẩy mạnh thực hiện Chương trình mỗi xã một sản phẩm gắn với xây dựng thương hiệu, đa dạng hóa các sản phẩm có chất lượng và có sức cạnh tranh trên thị trường; rà soát cơ chế, chính sách, quy trình thủ tục, tạo mọi điều kiện thuận lợi để thu hút, khuyến khích các doanh nghiệp đầu tư vào nông nghiệp, nông thôn.

- Chú trọng công tác quy hoạch, định hướng phát triển sản xuất, chuyển đổi mạnh mẽ cây trồng, vật nuôi phù hợp từng vùng miền. Tạo mọi điều kiện thuận lợi để thu hút, khuyến khích các doanh nghiệp đầu tư vào nông nghiệp, nông thôn, nhất là lĩnh vực nông nghiệp công nghệ cao, nông nghiệp hữu cơ, sản xuất, chế biến dược liệu, chăn nuôi tập trung, đảm bảo tốt việc xử lý môi trường, vệ sinh an toàn thực phẩm, đồng thời gắn liền với việc xây dựng thương hiệu, nhãn hiệu, truy xuất nguồn gốc sản phẩm. Thực hiện tốt khâu liên kết sản xuất, bảo quản, chế biến và tiêu thụ sản phẩm nông nghiệp; tháo gỡ vướng mắc và đẩy mạnh tích tụ đất đai gắn với cơ cấu lại ngành nông nghiệp. Tăng cường các giải pháp giám sát, kiểm soát dịch bệnh có hiệu quả ở gia súc, gia cầm; thực hiện việc tái đàn lợn với quy mô phù hợp; nâng cao chất lượng đội ngũ thú y cơ sở.

- Tăng cường công tác quản lý quy hoạch xây dựng, quản lý đô thị; tập trung xây dựng các đô thị đạt các tiêu chí theo quy định. Sớm ban hành cơ chế hỗ trợ đầu tư phát triển đô thị trung tâm các huyện Tây Giang, Nam Trà My, Nông Sơn để sớm trở thành thị trấn.

- Theo dõi, quản lý chặt chẽ dự án khu đô thị, khu dân cư, kinh doanh bất động sản, dự án BT; nâng cao trách nhiệm thẩm định, xác định giá đất, đảm bảo tính chuẩn xác, phù hợp với giá thị trường tại thời điểm hiện hành nhằm chống thất thu ngân sách. Tuân thủ đầy đủ các quy định của pháp luật khi tổ chức nghiệm thu hoàn thành dự án, cấp quyền sử dụng đất; kiên quyết xử lý nghiêm những trường hợp sai phạm. Có biện pháp giải quyết kịp thời việc cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, nhất là những tồn đọng đối với một số hộ dân tái định cư trên địa bàn, đảm bảo quyền lợi của người dân

- Nâng cao trách nhiệm chính quyền địa phương trong kiểm tra, xử lý nghiêm các hành vi vi phạm khai thác khoáng sản trái phép. Tăng cường phối hợp trong khâu thẩm định phương án cải tạo, phục hồi môi trường, cấp phép doanh nghiệp khai thác khoáng sản. Nghiên cứu sớm thành lập Quỹ bảo vệ môi trường của tỉnh để tạo thuận lợi cho doanh nghiệp nộp ký quỹ. Tiếp tục tổ chức hiệu quả công tác đấu giá quyền khai thác khoáng sản. Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra việc khai thác, khoáng sản; có phương án bảo vệ đối với khu vực khoáng sản chưa khai thác và khu vực khoáng sản đã hết phép. Kiểm soát chặt khối lượng khai thác, việc kê khai sản lượng, nộp thuế từ khai thác tài nguyên khoáng sản nhằm chống thất thu ngân sách.

- Thực hiện nghiêm các quy định về bảo vệ, phát triển rừng, bảo tồn đa dạng sinh học và đóng cửa rừng tự nhiên; kiểm soát chặt chẽ việc chuyển đổi mục đích sử dụng rừng, đất rừng; tăng cường công tác quản lý, bảo vệ rừng đối với các hạt kiểm lâm, bản quản lý rừng. Tăng cường giải pháp bảo vệ môi trường, chú trọng xử lý môi trường tại các khu, cụm công nghiệp. Thực hiện tốt việc quy hoạch khu xử lý chất thải rắn và cơ chế thu hút, khuyến khích đầu tư, hỗ trợ khu xử lý chất thải rắn sinh hoạt trên địa bàn tỉnh theo Nghị quyết số 01/2020/NQ-HĐND của HĐND tỉnh, sớm đưa vào vận hành một số nhà máy xử lý rác thải để kịp thời khắc phục tình trạng quá tải một số bãi rác. Sớm xây dựng đề án phân loại rác tại nguồn trình cấp có thẩm quyền xem xét quyết định.

Trên đây là Báo cáo thẩm tra của Ban Kinh tế - Ngân sách HĐND tỉnh về tình hình thực hiện nhiệm vụ kinh tế năm 2020, kế hoạch phát triển kinh tế năm 2021. Kính trình HĐND tỉnh xem xét, quyết định./.

Nơi nhận:

- TT HĐND, UBND tỉnh;
- Đại biểu HĐND tỉnh;
- Đại biểu khách mời;
- VP HĐND tỉnh: CPVP, TH;
- Lưu VT, TH.

**TM. BAN KINH TẾ - NGÂN SÁCH
TRƯỞNG BAN**